

הבורסה מסכמת את הרבעון הראשון של שנת 2024¹

- בסיכום הרבעון הראשון של 2024 השוק הפגין חוסן ומדדי ת"א-35 ות"א-90 רשמו תשואה חיובית של כ-8% וכ-11%, בהתאמה, זאת לעומת עלייה של כ-6% ושל כ-10% במדדי ה-Dow Jones וה-S&P 500 בארה"ב, ועלייה של כ-12% במדד ה-STOXX 50 EURO באירופה.
- עליות שערים אפיינו את מרבית המדדים הענפיים, בראשם מדד ת"א-רשתות שיווק שעלה הרבעון בכ-24%, ומדדי ת"א-בנייה ות"א-ביטוח שעלו בכ-15% ובכ-12%, בהתאמה.
- מדדי ההייטק ת"א-ביומד ות"א גלובל-בלוטק עלו בכ-14% בממוצע, ומדד ת"א-טכנולוגיה עלה בכ-8.5% בדומה לעליית מדד ה-NASDAQ 100.
- המחזור היומי הממוצע בשוק המניות הסתכם בכ-2.1 מיליארד שקל, גבוה בכ-7% מהמחזור הממוצע בשנת 2023 שהתאפיינה במחזורי מסחר ערים.
- הציבור הישראלי ומשקיעי חוץ המשיכו וצמצמו ברבעון הראשון של 2024 את החשיפה למניות בת"א, ומנגד – המשקיעים המוסדיים לטווח הארוך הגדילו את החזקותיהם במניות בת"א, זאת בהמשך למגמה ברבעון הקודם.
- הגיוסים בשוק המניות הסתכמו בכ-2.5 מיליארד שקל - עלייה של יותר מפי 2 מהגיוסים ברבעון הקודם. בין המגייסות שתי חברות חדשות - חברת השירותים הפיננסים מיטב טרייד וחברת הבנייה אפי קפיטל נדל"ן שביצעו הנפקות לציבור. חברה שלישית חדשה הצטרפה השנה ללא גיוס - חברת הנדל"ן המניב ישרס אחזקות שפוצלה מהחברה הנסחרת "ערד".
- עליות שערים של כ-2% באיגרות החוב הקונצרניות. מנגד, ירידות שערים באיגרות החוב הממשלתיות, בראשן איגרות החוב השקליות וצמודות המדד לטווח ארוך שירדו בכ-2.7% בממוצע, בשל העלייה בסיכון הגלום בחוב הממשלתי בדומה לאג"ח מקביל של ממשלת ארה"ב.
- מחזורי המסחר היומיים באיגרות החוב ובמק"מ הסתכמו בכ-4.6 מיליארד שקל ובכ-1.9 מיליארד שקל, בהתאמה, גבוהים בכ-17% ובכ-38% בהתאמה מהמחזוריים בשנת 2023.
- הגיוסים בשוק איגרות החוב בתל-אביב ע"י האוצר התגברו בהשפעת העלייה בצורכי הביטחון והמשך עלייה בגירעון הממשלתי, והסתכמו בכ-51.9 מיליארד שקל, בהמשך לגיוס של כ-86.7 מיליארד שקל בכל שנת 2023. כ-28.7 מיליארד שקל נוספים גויסו בהנפקת איגרות חוב ממשלתיות בשוקי חו"ל.
- גיוסי הסקטור העסקי בשוק איגרות החוב הסתכמו בכ-21.8 מיליארד שקל, גבוה אך במעט מהגיוס ברבעון המקביל אשתקד. עלייה בגיוסי הסקטור הריאלי שהסתכמו בכ-18.0 מיליארד שקל, בעיקר של חברות ענף הנדל"ן, קוזזה בירידה בגיוסי הסקטור הפיננסי בעיקר הבנקים, שהסתכמו בכ-3.6 מיליארד שקל.
- עלייה במשקל המסחר באופציות השבועיות מסך המחזור באופציות על מדד ת"א-35 (חודשיות ושבועיות) מכ-44% בשנת 2023 לכ-50% ברבעון הראשון של 2024. בחודש מרץ הושקה סדרה חדשה של אופציות שבועיות על מדד ת"א-35 לפקיעה בימי ראשון, המתווספת לשתי סדרות קיימות לפקיעה בימי שלישי וחמישי, ובכך מתאפשרת לראשונה למשקיעים לגדר את סיכון סוף השבוע בצורה זולה ויעילה.
- התגברו הזרמות כספים ע"י הציבור לקרנות המחקות בעיקר לקרנות העוקבות אחר מדד S&P 500.
- בהשפעת ציפיות להורדת הריבית התמתנו הזרמות הכספים לקרנות הכספיות, ומנגד – התהפכה המגמה והציבור הזרים כספים לקרנות האקטיביות המשקיעות באיגרות חוב בתל-אביב זאת בדומה למגמה בקרנות הסל העוקבות אחר מדדי איגרות חוב מקומיים.

נורית דרור, יחידת המחקר

¹ נתוני הסקירה הינם סופיים, נכון ל-31.3.2024.

המסחר בתל אביב ברבעון הראשון של 2024 התנהל על רקע המשך מלחמת "חרבות ברזל", הסלמה בגבול הצפוני של הארץ ובחבל יו"ש, כשבחודש מרץ, בו החל חודש הרמדאן, נרשם שקט יחסי.

שיעור האינפלציה בשווקים התמתן משמעותית, בהשפעת העלאת הריביות במהלך השנה הקודמת, ובסוף הרבעון הראשון של 2024 הגיע לכ-3.5% בארה"ב, כ-2.4% בגוש האירו, וכ-3.4% בבריטניה – לעומת כ-3.4%, כ-2.9% וכ-4.0% בשנת 2023, בהתאמה. אך האינפלציה בשווקים אלה נותרה עדיין גבוהה מהיעד שנקבע בהם ועומד על כ-2%.

בישראל, האינפלציה השנתית ירדה לכ-3% בסוף שנת 2023 - הרף העליון שהציב בנק ישראל, לעומת כ-5.3% בשנת 2022, והמשיכה לרדת לכ-2.7% ברבעון הראשון של 2024.

לאור זאת, וחרף המשך הלחימה התורמת לעלייה בהוצאות הביטחון ולגל התייקרויות בעיקר בתחום המזון, **בנק ישראל** הפתיע והיה הראשון וגם היחיד להוריד את הריבית במשך כבר בתחילת השנה, לראשונה מאז אפריל 2020, ברבע אחוז לשיעור של **4.5%**, כשעל פי תחזית בנק ישראל הריבית צפויה להמשיך לרדת ולעמוד על **3.75%-4.0%** ברבעון הרביעי של שנת 2024. הורדת הריבית, לוותה בקריאה לממשלה לבצע התאמות בתקציב כדי לממן את עלויות המלחמה, מבלי לגרום לעלייה בפרמיית הסיכון של המשק ולעלייה של האינפלציה.

בעקבות המשך הלחימה והשלכותיה, הורידה חברת דירוג האשראי הבינלאומית **Moody's** (ב-9 בפברואר) את דירוג האשראי של ישראל מ-A1 תחזית יציבה, ל-A2 תחזית שלילית. להורדת הדירוג השנה קדמה העברת ישראל ל"מעקב שלילי" ע"י החברות המדרגות באוקטובר 2023.

מדד הפחד **VTA35** הגיע לכ-17 נקודות בסוף הרבעון הראשון של השנה, גבוה אך במעט מהרמה בה היה בתחילת השנה (16 נקודות), כאשר במהלך הרבעון בהשפעת ההסלמה בגבול הצפון עלה מעת לעת לכ-18-19 נקודות, רחוק מהרמה אליה הגיע בעקבות פרוץ המלחמה – כ-29 נקודות ב-15 באוקטובר 2023. **הדולר** התחזק בכ-**1.5%** ביחס לשקל, כאשר עלויות השערים בבורסות בארה"ב היוו גורם ממתן.

בסיכום הרבעון הראשון של 2024 השוק הפגין חוסן ומדדי **ת"א-35** ו**ת"א-90** רשמו תשואה חיובית של כ-**8% וכ-11%**, בהתאמה, זאת לעומת עלייה של כ-6% ושל כ-10% במדדי ה-Dow Jones וה-S&P 500 בארה"ב, ועלייה של כ-12% במדד ה-STOXX 50 EURO באירופה.

השפעה חיובית על המסחר בתל אביב מתחילת השנה היתה לציפיות להורדת הריבית במשך כשגם בארה"ב הפד אותה על שלוש הורדות ריבית במהלך השנה הקרובה, זאת בנוסף לפרסום נתונים מאקרו כלכליים חיוביים. ביניהם:

- **התמתנות בשיעור האבטלה במשק** - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה פרסמה ששיעור המועסקים הנעדרים זמנית בגלל סיבות כלכליות או קבוע מעבודתם ירד לכ-4.1% במרץ 2024, לעומת כ-6.1% בדצמבר 2023. שיעור האבטלה ללא נעדרים זמנית מעבודתם נותר ללא שינוי בכ-3.1% במרץ 2024, בדומה לשיעור בו היה בדצמבר 2023.
- **עליית המדד המשולב לבחינת מצב המשק כביטוי להתאוששות הדרגתית של המשק מפגיעת המלחמה** - בנק ישראל פרסם כי המדד המשולב לבחינת מצב המשק לחודש פברואר 2024 עלה בכ-0.5%, בהמשך לעלייה של כ-0.4% בחודש הקודם. עליית המדד מעידה על המשך התאוששות הדרגתית של המשק מהשלכות הפגיעה של מלחמת "חרבות ברזל".
- **עלייה במחירי הדירות** - מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה כי נבלמה הירידה במחירי הדירות, כבר בחודשיים האחרונים של 2023, ובחודשים ינואר – פברואר 2024 מחירי הדירות עלו בכ-1% לעומת החודשיים הקודמים, ורשמו לראשונה מזה חצי שנה עלייה שנתית של כ-0.3% לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת.
- יצוין כי חברי וועדת הכספים של הכנסת הגישו בפברואר 2024 **הצעת חוק להפחתת מס רווחי הון** מ-25% כיום ל-20% כדי לתמרץ הגדלת השקעות בבורסה.

מנגד, השפעה שלילית על המסחר בתל אביב היתה לפרסום הנתונים הבאים:

• נמשכת העלייה בגירעון התקציבי השנתי:

מנתוני האוצר עולה כי במרץ 2024 היה לממשלה גירעון בפעילותה התקציבית בסך כ-15.0 מיליארד שקל, לעומת גירעון של 2.7 מיליארד שקל במרץ 2023, והגירעון המצטבר ב-12 החודשים האחרונים הסתכם בכ-117.3 מיליארד שקל המהווה כ-6.2% מהתוצר – עלייה של כ-0.6% לעומת הנתון בחודש הקודם.

לגירעון התקציבי המצטבר תרמה עלייה זניחה בהכנסות הממשלה בשיעור של כ-0.3% בינואר-מרץ 2024 לעומת ינואר-מרץ 2023, זאת לצד זינוק בהוצאות הממשלה בכ-38.1% במקביל (שיעור הגידול בהוצאות, ללא עלויות הקשורות למלחמה, עומד על כ-12.2%).

בחודש מרץ אישרה הכנסת את התיקון לתקציב הממשלה לשנת 2024 בעקבות הוצאות מלחמת "חרבות ברזל" והעלייה המתוכננת בגירעון הממשלתי לכ-6.6% מהתמ"ג בשנת 2024 (לעומת כ-4.2% בשנה שהסתיימה).

• **ירידה בשיעור הצמיחה במשק:** התמ"ג ברבעון הרביעי של 2023 ירד בכ-19.4% לעומת הרבעון הקודם, זאת בהשפעת מלחמת חרבות ברזל, ולעומת: צמיחה חיובית של 3.3% בארה"ב, צמיחה של 0% באיחוד האירופאי, צמיחה שלילית של 0.3% בבריטניה ושל 0.4% ביפן – שנקלעו שתיהן למיתון.

התוצר לנפש בשנת 2023 ירד ב-0.1%, לאחר עלייה של 4.4% בשנת 2022.

שוק המניות

עלויות שערים אפיינו את מרבית המדדים הענפיים, בראשם, מדד ת"א-רשתות שיווק שעלה בכ-24%, בהובלת מניות **שופרסל ופוקס** שזינקו בכ-51% ובכ-42%, בהתאמה.

מדד **ת"א-ביטוח** עלה בכ-12% ואילו מדד **ת"א בנקים-5** רשם עלייה מתונה של כ-5% למרות העלייה ברווחיות הבנקים הגדולים בזכות הריבית הגבוהה. העיב על המדד צפי להאטה בצמיחת המשק ובעקבותיה צפי לירידה בהכנסות הבנקים.

בפברואר Moody's 2024 הורידה את דירוג האשראי של חמשת הבנקים הגדולים בארץ מ-A2 ל-A3 עם תחזית שלילית, במקביל להורדת דירוג ותחזית המדינה.

כמו כן, בשל עלויות המלחמה וועדת הכספים של הכנסת אישרה בחודש מרץ 2024 את הצעת החוק לפיו הבנקים הגדולים ישלמו לקופת המדינה 6% מרווחיהם בעבור השנים 2024-2025, עד לסכום מצרפי של 2.5 מיליארד שקל, ויקצו כ-100 מיליון שקל לקרן סיוע ללקוחות, בעיקר לחיילי מילואים שפרנסתם נפגעה.

יצוין כי, בנק ישראל האריך והרחיב בפעם השלישית את מתווה הסיוע המקיף שאומץ על ידי הבנקים בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות הברזל" - תוקף המתווה הוארך בשלושה חודשים עד סוף יוני 2024, והוא חל כעת גם על תושבי ישובים ספציפיים בצפון, חיילי מילואים שאושפזו בבתי חולים, ונפגעים נוספים שהוגדרו.

מדדי ההייטק **ת"א-ביומד ות"א גלובל-בלוטק** עלו בכ-14% בממוצע, ומדד **ת"א-טכנולוגיה** עלה בכ-8.5% בדומה לעליית מדד ה-NASDAQ 100.

מדד ת"א נפט וגז עלה בכ-9% בהמשך לעלייה חדה של כ-38% בשנת 2023, זאת בהשפעת המשך העלייה בביקוש לגז ישראלי והעלייה במחירי האנרגיה בעולם בשל המתוחות הגיאופוליטיות במזרח התיכון. מחיר נפט ברנט עלה לכ-87 דולר לחבית, גבוה בכ-11% לעומת המחיר בו היה בתחילת השנה.

מדד ת"א-נדל"ן רשם עלייה מתונה של כ-3% ברבעון הראשון של 2024. מגמה מעורבת אפיינה את מדדי הנדל"ן השונים, כאשר מדד **ת"א-בנייה** בלט בעלייה של כ-15% ואילו מדד **ת"א-מניב ישראל** רשם ירידה זניחה של כ-0.3%, ומדד **ת"א-מניב חו"ל** ירד בכ-1%.

לעליית מדד ת"א-בנייה, תרמה העלייה במכירת דירות, חרף המחסור בכח אדם בשל מגבלות מעבר פועלים מיו"ש ומעזה על רקע המלחמה. מנתוני הכלכלן הראשי באוצר עולה כי בינואר 2024 חלה

עלייה במכירת דירות לראשונה מאז מרץ 2022 - עלייה של כ-14% במספר העסקאות של מכירת דירות בהשוואה לינואר 2023, ועלייה של כ-32% במספר העסקאות של מכירת דירות בהשוואה לדצמבר 2023.

ואילו לתשואת החסר של מדדי חברות הנדל"ן המניב תרמה הירידה בהיקף השכרת משרדים עקב ירידת ההשקעות בענף ההייטק.

המחזור היומי בשוק המניות (כולל קרנות סל) הסתכם בכ-2.1 מיליארד שקל ברבעון הראשון של השנה, גבוה בכ-7% מהמחזור הממוצע בשנת 2023, שהתאפיינה במחזורי מסחר ערים. יצוין כי מחזורי המסחר עלו בהדרגה מכ-1.8 מיליארד שקל בינואר, לכ-2.1 מיליארד שקל בפברואר ולכ-2.6 מיליארד שקל בחודש מרץ. למחזורי המסחר השנה תרמו ציפיות להורדת הריבית, כאשר למחזור החריג בחודש מרץ תרמו מכירות מאסיביות של קרנות מחקות אחר מדדי מניות הבנקים, זאת בשל מגבלת החזקות במניות הבנקים (עד 5% בחברת הקרנות ועד 7.5% בקבוצת המוסדיים שאליה חברת הקרנות משתייכת).

הציבור הישראלי המשיך וצמצם ברבעון הראשון של שנת 2024 חשיפה למניות בתל-אביב, זאת בהמשך למגמה בשנת 2023 ובקצב נמוך יותר לעומת הרבעון הקודם, כשבחודש מרץ נבלמו המכירות ואף נרשמו קניות בסכום נמוך; **משקיעי חוץ המשיכו וצמצמו חשיפה למניות ברבעון הראשון של 2024** בהמשך למגמה ברבעון הקודם; ומנגד, **המשקיעים המוסדיים לטווח ארוך המשיכו והגדילו חשיפה למניות בתל-אביב ברבעון הראשון של 2024**, זאת בהמשך למגמה בשנת 2023, אך בקצב נמוך לעומת הרבעון הקודם.

הגיוסים בשוק המניות ברבעון הראשון של 2024 הסתכמו בכ-2.5 מיליארד שקל - בדומה לגיוס ברבעון המקביל בשנת 2023, אך גבוה ביותר מפי שניים הגיוס ברבעון הקודם (כ-1.2 מיליארד שקל).

כ-1.4 מיליארד שקל גויסו ב-12 הנפקות לציבור וב-8 הנפקות זכויות. **בין המנפיקות שתי חברות חדשות:**

- חברת השירותים הפיננסים **מיטב טרייד** ביצעה הנפקה ראשונית של מניות לציבור (**IPO**) וגייסה כ-53 מיליון שקל בהנפקה של מניות וכתבי אופציה, לפי שווי חברה של כ-219 מיליון שקל לאחר ההנפקה. החברה עוסקת במתן שירותי מסחר וביצוע בניירות ערך בארץ ובחו"ל.
- חברת הבנייה **אפי קפיטל נדל"ן**, שאיגרות החוב שלה נסחרות בבורסה, גייסה כ-92 מיליון שקל, לפי שווי חברה של כ-439 מיליון שקל לאחר ההנפקה.

חברה חדשה נוספת התווספה בדרך של פיצול מחברה נסחרת: פעילות הנדל"ן מניב של חברת "ערד" פוצלה ע"י חלוקת מניות "ישרס אחזקות" כדיבידנד בעין לבעלי המניות של "ערד" ורישומה למסחר בבורסה. שווי שוק חברת **ישרס אחזקות** בתום יום המסחר הראשון היה כ-2.2 מיליארד שקל.

ההנפקות הבולטות בגודלן ע"י החברות הוותיקות היו הנפקות לציבור, כמפורט להלן:

- חברת התעופה **אל על** גייסה בחודש מרץ כ-511 מיליון שקל בהנפקת מניות לציבור – ההנפקה הגדולה ביותר מתחילת השנה. מחיר המניה האפקטיבי היה נמוך בכ-16% ממחיר המניה בבורסה ערב ההנפקה.
- שותפות הנפט והגז **נאוויטס פטרוליום** גייסה כ-250 מיליון שקל, וקרן להשקעה בתשתיות **קיסטון אינפרא** וחברת הבנייה **דמרי** גייסו כ-176 וכ-128 מיליון שקל, בהתאמה.

כ-1.1 מיליארד שקל גויסו ב-24 **הקצאות פרטיות**. מתוכם:

- כ-539 מיליון שקל שווי מניות חברת הטכנולוגיה **טלסיס** שהוקצו בחודש מרץ לבעלי מניות חברת הבת "ואריסייט" במסגרת השלמת רכישת מלוא השליטה בה. החברה עוסקת בפיתוח וייצור מודולים ממוחשבים.
- כ-225 וכ-120 מיליון שקל גויסו ע"י חברת התעשייה **אינרום** וחברת הנדל"ן מניב **אלקטרה נדל"ן**, בהתאמה, בהקצאות פרטיות של מניות למשקיעים מסווגים.

חברת התוכנה והאינטרנט **מיי סייז** (זרה) מוחקת את מניותיה מהמסחר בתל-אביב ב-31 במרץ. שווי החברה ערב המחיקה מגיע לכ-4 מיליון שקל, בלבד. לאחר המחיקה, יסחרו בבורסה **49 חברות דואליות**.

שוק איגרות החוב

המסחר בשוק איגרות החוב התנהל תוך תנודתיות רבה, זאת בהשפעת ריסון האינפלציה בשווקים ובעקבות זאת ציפיות להורדת הריבית, וגיוסי חוב ערים ע"י האוצר והסקטור העסקי, **והסתכם במגמה מעורבת במדדי איגרות החוב**.

איגרות החוב הקונצרניות עלו ברבעון הראשון של 2024 בשיעור ממוצע של כ-1.8%. את עליות השערים הובילו איגרות החוב השקליות הכלולות במדד **תל בונד-גלובל** שעלה בכ-4.7% ואיגרות החוב צמודות המדד הכלולות במדדי **תל בונד תשואות צמודות ותל בונד-קוקו A+** שעלו בכ-3.5%, בממוצע.

בהקשר זה יצוין כי **בהתאם להחלטת הדירקטוריון לצרף אג"ח קוקו למדדי האג"ח ב-2 פעימות**, הפעימה הראשונה התבצעה ב-28 בפברואר 2024, והפעימה השנייה תתבצע ב-21 באפריל 2024.

מנגד, **איגרות החוב הממשלתיות** ירדו ברבעון הראשון של 2024 בשיעור ממוצע של כ-0.5%. את ירידות השערים הובילו איגרות החוב השקליות הכלולות במדד **תל גוב-שקלי +10** ואיגרות החוב צמודות המדד הכלולות במדד **תל-גוב צמודות +15** שירדו בכ-2.5% בממוצע.

התשואה לפדיון של אג"ח ממשלתי שקלי ל-10 שנים עלתה תוך תנודתיות מכ-4.0% בסוף דצמבר 2023 לכ-4.45% בסוף הרבעון הראשון של 2024. זאת בדומה לתשואה לפדיון של אג"ח ממשלת ארה"ב ל-10 שנים שעלתה מכ-3.9% בסוף דצמבר 2023 לכ-4.2% בסוף הרבעון הראשון של 2024. העלייה בתשואות מגלמת את הסיכון הגלום בחוב הממשלתי, בשני השווקים, שבא לידי ביטוי בהורדת דירוג האשראי של ארה"ב (אוגוסט 2023) ושל ישראל (פברואר 2023).

מדד תל בונד דולר הכולל את **איגרות החוב הקונצרניות צמודות המט"ח** עלה בכ-2.1% ברבעון הראשון של שנת 2024, תוך תנודתיות, בהשפעת התנודתיות בשער הדולר ביחס לשקל והתחזקות בכ-1.5%. נכון לסוף הרבעון הראשון של 2024 מדד תל בונד דולר נמוך בכ-2.3% בלבד מהשיא בו היה ב-17 באוקטובר 2023.

הבורסה החלה לפני כשנה לאפשר השקת מדדים חדשים בבלעדיות ליצרני הקרנות המחקות וקרנות הסל, ובכך היא פועלת להגברת התחרות ולפיתוח ושכלול של תחום עריכת המדדים והתאמתו למקובל בעולם, על פי הסטנדרטים המתקדמים והחדשניים ביותר. במסגרת זו, ברבעון הראשון של השנה הושקו המדדים הבאים:

- ב-28 בפברואר 2024, הושק עבור "ילין לפידות" מדד **תל בונד צמודות בנקים מורחב** שכולל לצד איגרות חוב רגילות גם איגרות חוב COCO.
- ב-28 במרץ 2024 יושקו עבור "הראל קרנות נאמנות" 3 מדדי איגרות חדשים: **תל בונד צמודות 5-10** – הכולל איגרות חוב צמודות מדד שתקופת הפדיון המשוקללת שלהם היא בטווח 5-10 שנים; **תל בונד שקלי 5-10** – הכולל איגרות חוב שקליות בריבית קבועה שתקופת הפדיון המשוקללת שלהם היא בטווח 5-10 שנים; **תל בונד צמודות בנקים וחברות ממשלתיות** – הכולל איגרות חוב צמודות בנקים ו-COCO ואיגרות חוב צמודות שהנפיקו החברות הממשלתיות.

המחזור היומי באיגרות חוב (כולל קרנות סל) הסתכם בכ-4.6 מיליארד שקל ברבעון הראשון של השנה, גבוה בכ-17% מהמחזור הממוצע בשנת 2023. **העלייה במחזורי המסחר נבעה בעיקר מאיגרות החוב הממשלתיות שקליות** – שהמחזור בהן הסתכם בכ-2.5 מיליארד שקל ברבעון הראשון של 2024 לעומת כ-2.0 מיליארד שקל בממוצע בשנת 2023.

באג"ח ממשלתי צמוד מדד נרשמה עלייה מתונה יותר במחזורי המסחר, והמחזור היומי בהן הסתכם בכ-0.9 מיליארד שקל ברבעון הראשון של שנת 2024, גבוה בכ-4% מהמחזור הממוצע בשנת 2023.

באג"ח קונצרני (כולל קרנות סל) הסתכם המחזור בכ-1.2 – גבוה בכ-14% מהמחזור הממוצע בשנת 2023. החל מ-7 בינואר 2024, בוטלה יחידת המסחר של 50,000 ש"ח באג"ח COCO ובמקומה נקבע גודל פקודה מזערי בשווי של 10,000 ש"ח.

גם **במלווה קצר מועד** נרשמו ברבעון הראשון של 2024 מחזורי מסחר גבוהים בהיקף של כ-1.9 מיליארד שקל בממוצע ביום, גבוה בכ-38% מהמחזור היומי הממוצע בשנת 2023. בהקשר זה יצוין כי מכירות של מק"מ לציבור על ידי בנק ישראל הסתכמו בכ-104 מיליארד שקל ע.ג. ברבעון הראשון של 2024, לעומת כ-134 מיליארד שקל ברבעון המקביל אשתקד, ובדומה לכמות שנמכרה ברבעון הקודם (כ-102 מיליארד שקל ע.ג.). לירידה בהיקף המכירות השפעה מרחיבה, בדומה להשפעת הורדת הריבית.

לעלייה במחזורי המסחר באג"ח ממשלתי ברבעון הראשון של השנה, תרמה העלייה החדה בהנפקות של אג"ח ע"י האוצר בארץ ובחו"ל, בהמשך למגמה בשנת 2023.

גיוסי האוצר בהנפקות של איגרות חוב לציבור בארץ ובחו"ל הסתכמו בכ-80.6 מיליארד שקל ברבעון הראשון של 2024, לעומת כ-59 מיליארד שקל שגויסו ברבעון הקודם.

הגיוסים בהנפקות של איגרות החוב ע"י האוצר בתל-אביב הסתכמו בכ-51.9 מיליארד שקל ברבעון הראשון של 2024, לעומת כ-36 מיליארד שקל ברבעון הקודם. כ-73% מהסכום גויס באג"ח שקלי וכ-27% גויס באג"ח צמוד מדד. יצוין כי למרות הורדת דירוג האשראי של ישראל, נרשמו ביקושים גבוהים ע"י עושי שוק והכמות שנמכרה היתה גבוהה מהכמות המתוכננת, כמו כן חלק מהסדרות נמכרו במחיר השוק או במחיר גבוה יותר ממחיר הפתיחה בו הן נסחרו ביום ההנפקה.

בנוסף האוצר גייס בחו"ל, ב-6 במרץ סכום שיא של כ-28.7 מיליארד שקל בהנפקה ציבורית של אג"ח בשווקים הבינלאומיים, לעומת כ-23 מיליארד שקל שגויסו ברבעון הקודם. בהנפקה נרשם ביקוש שיא, הגבוה ביותר בתולדות המדינה, בהיקף של כ-5 פי 5 מהכמות שהונפקה, המהווה המשך הבעת אמון במשק הישראלי גם בעת הזו. בהנפקה השתתפו כ-400 משקיעים שונים מכ-36 מדינות ברחבי העולם.

ההנפקה כללה שלוש סדרות חדשות של איגרות חוב דולריות לטווח של 5, 10, ו-30 שנה, כשהמרווח בהנפקה עמד על 135, 145 ו-175 נקודות בסיס בהתאמה מעל תשואת ממשלת אג"ח ממשלת ארה"ב לטווח דומה העומדת על כ-4.14%, 4.15% ו-4.41%, בהתאמה.

בנוסף, האוצר ביצע החודש מכרזי החלף של איגרות חוב ממשלתיות שקליות בהיקף של כ-13.3 מיליארד שקל ע.ג. בתמורה להנפקת כמות גדולה יותר בהיקף של כ-16.7 מיליארד שקל ע.ג. עיקר העלייה נבעה מהחלפה של אג"ח צמוד מדד לפידיון ביולי 2024 בכמות של 3.5 מיליארד שקל ע.ג. באג"ח שקלי לפידיון באפריל 2023 בכמות של 6.2 מיליארד שקל ע.ג.

סך הגיוסים בשוק איגרות החוב ע"י החברות ברבעון הראשון של 2024 הגיע לכ-21.8 מיליארד שקל (מתוכם כ-0.2 מיליארד שקל באג"ח שנרשם למסחר ב-TASE UP), גבוה אך במעט מהסכום שגויס ברבעון המקביל אשתקד (כ-21.3 מיליארד שקל), ולאחר גיוס של כ-25.4 מיליארד שקל ברבעון הקודם.

עלייה בגיוסי הסקטור הריאלי, בעיקר של חברות ענף הנדל"ן, ברבעון הראשון של 2024 לעומת הרבעון המקביל אשתקד, קוזזה בירידה בגיוסי הסקטור הפיננסי במקביל.

הסקטור הריאלי גייס השנה כ-18.0 מיליארד שקל, לעומת כ-13.3 מיליארד שקל שגויסו ברבעון המקביל אשתקד. העלייה בגיוסי הסקטור הריאלי, בעיקר של חברות הנדל"ן, משקפת את הצורך למחזר אג"ח סחיר שהגיע לפידיון ואת ההתעוררות בענף כפי שבאה לידי ביטוי בעלייה בהיקף עסקאות של מכירת דירות.

למעלה מ-50 חברות השייכות לענף הנדל"ן גייסו ברבעון הראשון של 2024 חוב סחיר בהיקף של כ-10.6 מיליארד שקל, לעומת כ-7.0 מיליארד שקל שגויסו ברבעון המקביל אשתקד. חברות ענף הנדל"ן פדו אג"ח סחיר בכ-5.2 מיליארד שקל ברבעון הראשון של השנה, לעומת כ-4.9 מיליארד שקל ברבעון המקביל אשתקד. המגייסות הבולטות הן חברות הנדל"ן מניב בישראל:

- חברת הקניונים **מליסרון** שגייסה כ-1.4 מיליארד שקל בהרחבת שתי סדרות אג"ח צמוד מדד בדירוג AA "מעלות": סדרה עם מח"מ של 4.9 שנים ותשואה לפידיון 2.7%, וסדרה עם מח"מ של 6.6 שנים ותשואה לפידיון 3.1%.
- **מבנה** שגייסה כ-1.0 מיליארד שקל בהרחבת סדרה של אג"ח צמוד מדד, במח"מ 7.1 שנים, תשואה לפידיון של 2.7%, ודירוג AA ע"י "מעלות".

מעניין לציין כי עשר **חברות נדל"ן זרות** גייסו השנה כ-2 מיליארד שקל בשוק איגרות החוב בתל-אביב, יותר מפי שניים הסכום שגייסו שש חברות נדל"ן זרות ברבעון המקביל אשתקד (כ-0.9 מיליארד שקל).

מגייסות נוספות בולטות בקרב הסקטור הריאלי ברבעון הראשון של השנה היו:

- חברת המים **מקורות** שגייסה כ-1.3 מיליארד שקל בהרחבת סדרה של אג"ח צמוד מדד עם מח"מ של 12.4 שנים, תשואה לפידיון 2.8% ודירוג AAA "מעלות".
- חברת התקשורת **בזק** שגייסה כ-0.9 מיליארד שקל בהרחבת שתי סדרות של אג"ח שקלי בדירוג - AA "מעלות" ו-Aa3 "מידרוג": סדרה עם מח"מ של 4.1 שנים ותשואה לפידיון 4.6%, וסדרה עם מח"מ של 8.5 שנים ותשואה לפידיון 5.3%.

הסקטור הפיננסי גייס השנה כ-3.6 מיליארד שקל מהציבור, לעומת כ-8.0 מיליארד שקל שגייסו ברבעון המקביל אשתקד.

הבנקים צמצמו את פעילותם ברבעון הראשון של 2024, כשבנק **דיסקונט** הינו היחיד שגייס ברבעון זה כ-2.6 מיליארד שקל, לעומת כ-6.2 מיליארד שקל שגייסו ע"י הבנקים ברבעון המקביל אשתקד, זאת על רקע הורדת דירוג האשראי שלהם ע"י Moody's בפברואר השנה.

בנק דיסקונט גייס כ-1.5 מיליארד שקל בסדרה חדשה של אג"ח צמוד מדד עם מח"מ של 5.8 שנים, ריבית 2.11%, ודירוג AAA "מעלות" ו-Aaa "מידרוג"; וכ-1.1 מיליארד שקל בסדרה חדשה של נע"מ בריבית משתנה – מרווח של 0.06% מעל ריבית בנק ישראל, בדירוג A-1+ "מעלות" ובדירוג P-1 "מידרוג".

מאפיינים נוספים לגיוס באג"ח חברות מהציבור ברבעון הראשון של 2024:

עלייה במשקל הגיוס באג"ח שקלי לכ-53% מסך הגיוס באג"ח ברבעון הראשון של 2024, רובו בריבית קבועה, לעומת כ-42% בשנת 2023; **ירידה במשקל הגיוס באג"ח צמוד מדד** לכ-47% מסך הגיוס באג"ח ברבעון הראשון של 2024, לעומת כ-57% בשנת 2023; **ושיעור זניח** (כ-0.4%) מהגיוס השנה בוצע באג"ח צמוד דולר בדומה לכ-1% בשנת 2023.

ירידה במשקל הגיוס באג"ח בדירוג גבוה מקבוצת "A" ומעלה לכ-89% מהגיוס באג"ח ברבעון הראשון של השנה, לעומת כ-93% בשנת 2023; **עלייה קלה במשקל הגיוס באג"ח בדירוג נמוך יותר** לכ-4% מהגיוס באג"ח ברבעון הראשון של השנה, לעומת כ-3% בשנת 2023; **עלייה במשקל הגיוס באג"ח ללא דירוג** לכ-7% מהגיוס באג"ח ברבעון הראשון של השנה, לעומת כ-4% בשנת 2023.

שוק הנגזרים

הרבעון הראשון של 2024 התאפיין בירידה במחזורי המסחר בנגזרים לעומת שנת 2023.

באופציות על מדד ת"א-35 (חודשיות ושבועיות) הסתכם המחזור היומי בממוצע בכ-101 אלף יחידות ברבעון הראשון של 2024, נמוך בכ-6% מהמחזור הממוצע בשנת 2023, כמחציתו בוצע באופציות השבועיות. **הירידה חלה באופציות החודשיות** – שהמחזור בהן הסתכם בכ-51 אלף יחידות ביום ברבעון הראשון של 2024, לעומת כ-61 אלף יחידות ביום בשנת 2023.

לעומת זאת, **באופציות השבועיות חלה עלייה בפעילות** והמחזור בהן הסתכם בכ-50 אלף יחידות ביום ברבעון הראשון של 2024, לעומת כ-47 אלף יחידות ביום בשנת 2023. **משקל המסחר באופציות השבועיות מסך האופציות על מדד ת"א-35 (חודשיות ושבועיות) עלה** מכ-44% בשנת 2023 לכ-50% ברבעון הראשון של 2024.

ב-3.3.2024 הבורסה השיקה **אופציה שבועית חדשה על מדד ת"א-35**, המתווספת לשתי סדרות של אופציות שבועיות הנסחרות בבורסה. החל בתאריך זה ישנן שלוש פקיעות שבועיות של אופציות על מדד ת"א-35 - שליש וחמישי. האופציה החדשה פוקעת ביום א' בתחילת יום המסחר, ולראשונה מאפשרת למשקיעים לגדר את סיכון סוף השבוע בצורה זולה ויעילה.

יצוין כי, אופציות קצרות הפכו לטרנד עולמי תחת השם Zero Days to Expiration (0DTE), הן מייצרות הזדמנויות פקיעה ואפשרויות גידור מול אירועי מיקרו ומאקרו בטווח הקצר. הזמן הקצר לפקיעה ושחיקת הזמן מאפשרים מסחר בפרמיות נמוכות ובדרישת בטחונות נמוכה באופן יחסי.

באופציות הדולריות נרשמה מגמה דומה של ירידה בפעילות, חרף התנודתיות בשער הדולר ביחס לשקל, ובסיכום הרבעון הראשון של 2024 נסחרו כ-29 אלף יחידות ביום – נמוך בכ-16% מהמחזור הממוצע בשנת 2023.

המסחר **בשער הדולר ביחס לשקל** היה תנודתי ברבעון הראשון של 2024, כאשר שער הדולר עלה מכ-3.63 שקל בסוף דצמבר 2023 לכ-3.78 שקל ב-17 בינואר 2024 בהשפעת הורדת הריבית בארץ, וירד בחזרה לכ-3.68 בסוף הרבעון של השנה בהשפעת עליות השערים בארה"ב.

קרנות סל וקרנות נאמנות

בשוק קרנות הסל נרשמו למסחר ברבעון הראשון של 2024 11 קרנות סל חדשות בשווי מצרפי של כ-150 מיליון שקל:

- **תשע קרנות סל על מדדי מניות בינלאומיים** – חמש קרנות על מדדי S&P 500 (2 של ילין לפידות, 2 של קסם ו-1 של פסגות) וארבע קרנות על מדד NASDAQ 100 (2 של ילין לפידות, ו-2 של פסגות), בשווי של כ-135 מיליון שקל סה"כ.
- **שתי קרנות סל על מדדי אג"ח חברות בת"א** – מדד אינדקס Bullet שקלי 2029 ומדד אינדקס Bullet צמוד 2029 (שנרשמו ע"י קסם), בשווי של כ-15 מיליון שקל סה"כ.

מנגד, **ארבע קרנות סל**, בשווי מצרפי של כ-140 מיליון שקל, **פורקו ונמחקו מהמסחר**. כ-131 מיליון שקל מתוכם שווי שתי קרנות של **קסם** על מדדי אג"ח חברות בת"א - אינדקס Bullet שקלי 2023 ומדד אינדקס Bullet צמוד 2023; **ושלוש קרנות סל**, בשווי מצרפי של כ-35 מיליון שקל **הפכו לקרנות פתוחות**.

שווי השוק של 486 קרנות הסל שנסחרו בבורסה בסוף הרבעון הראשון של 2024 מגיע לכ-138.9 מיליארד שקל - גבוה בכ-13.8 מיליארד שקל לעומת השווי בסוף דצמבר 2023. כ-8.4 מיליארד שקל עליית שווי קרנות הסל שמקורה בעליית שערים, בעיקר של מדדי המניות בחו"ל, וכ-5.4 מיליארד שקל עליית שווי קרנות מקורה ברכישות הציבור בעיקר של קרנות העוקבות אחר מדדי מניות בחו"ל (כמפורט בהמשך).

בנוסף, נסחרות בבורסה בת"א **36 קרנות חוץ**, שווי החזקות הציבור בקרנות אלה בסוף הרבעון הראשון של 2024 מגיע לכ-8.8 מיליארד שקל - גבוה בכ-2.3 מיליארד שקל לעומת השווי בסוף שנת 2023. כ-1.5 מיליארד שקל עלייה שמקורה רכישות של קרנות חוץ, בעיקר על מדד S&P 500, וכ-0.8 מיליארד שקל עלייה שמקורה בעליית מדדי המניות.

ברבעון הראשון של 2024 נמשכו הזרמות כספים כספי הציבור לקרנות המחקות (קרנות סל וקרנות פתוחות) והסתכמו בכ-7.8 מיליארד שקל, נטו, זאת בהמשך לכ-22.3 מיליארד שקל שהוזרמו בכל שנת 2023 (מתוכם כ-8.2 מיליארד שקל הוזרמו לקרנות אלה ברבעון האחרון של השנה), כמפורט להלן:

- כ-6.5 מיליארד שקל רכישות של **קרנות העוקבות אחר מדדי מניות בינלאומיים**, בהמשך לרכישות בסך כ-4.7 מיליארד שקל ברבעון הקודם, בראשם –
 - S&P 500 – 3.9 מיליארד שקל
 - NASDAQ 100 – 0.6 מיליארד שקל
- כ-2.0 מיליארד שקל רכישות של **קרנות העוקבות אחר מדדי איגרות חוב מקומיים**, זאת לעומת פעילות זניחה ברבעון הקודם, בראשם:
 - תל בונד-60 – 0.32 מיליארד שקל
 - תל בונד-תשואות שקל – 0.24 מיליארד שקל
- כ-0.5 מיליארד שקל רכישות של **קרנות העוקבות אחר מדדי איגרות חוב בינלאומיים וסחורות**, בהמשך לרכישות בסכום דומה ברבעון הקודם.

רכישות אלה קוזזו חלקית במכירות של **קרנות העוקבות אחר מדדי מניות מקומיים** בכ-1.2 מיליארד שקל, לעומת רכישות בסכום של 3.2 מיליארד שקל ברבעון הקודם, בראשן קרנות העוקבות אחר מדד אינדקס בנקים ישראל, ומדדי ת"א-35 ות"א-125.

ברבעון הראשון של 2024 התמתנה הזרמה הכספית לקרנות הכספיות לעומת סכומי ענק שהוזרמו לקרנות אלה בשנת 2023, והתהפכה המגמה - הוזרמו כספים לקרנות האג"ח לאחר משיכות ענק מקרנות אלה בשנת 2023, כמפורט להלן:

- **כ-7.7 מיליארד שקל הוזרמו לקרנות הכספיות בהמשך לסכום שיא בהיקף של כ-53 מיליארד שקל שהוזרמו אליהן בשנת 2023 (כ-10 מיליארד שקל מתוכם ברבעון האחרון של השנה). להתמתנות ההזרמות לקרנות אלה כבר ברבעון האחרון של שנת 2023 תרמו ציפיות להורדת הריבית במשק שהתממשו בתחילת השנה, ועדיין נמשכות.**
- **כ-2.4 מיליארד שקל הוזרמו לקרנות האקטיביות המשקיעות באג"ח בארץ לעומת משיכות ענק בסכום של כ-23 מיליארד שקל בשנת 2023 (כ-3.4 מיליארד שקל מתוכם ברבעון האחרון של השנה). היפוך המגמה בקרנות אלה, השנה, הינו תוצאה של הורדת הריבית במשק.**
- **כ-0.9 מיליארד שקל הוזרמו לקרנות המשקיעות באג"ח בחו"ל לעומת כ-2.2 מיליארד שקל שהוזרמו לקרנות אלה בכל שנת 2023 (כ-0.5 מיליארד שקל מתוכם ברבעון האחרון של שנת 2023), וכ-0.4 מיליארד שקל הוזרמו לקרנות המשקיעות במניות בחו"ל בדומה לסכום שהוזרם לקרנות אלה בשנת 2023 (כ-0.1 מיליארד שקל מתוכם ברבעון האחרון של שנת 2023).**

נתונים בורסאיים עיקריים חודש מרץ ורבעון ראשון שנת 2024 (נכון ל-31.3.2024)

	שנת 2023	Q1 2024	3/2024	מדדים
	3.8%	7.8%	3.3%	ת"א-35
	4.3%	10.9%	3.3%	ת"א-90
	7.0%	9.1%	2.9%	ת"א-SME60
	10.4%	5.3%	3.3%	ת"א בנקים-5
	14.0%	7.7%	5.2%	ת"א טק-עילית
	37.9%	9.5%	3.8%	ת"א-נפט וגז
	7.8%	2.6%	1.1%	ת"א-נדל"ן
	-0.4%	-0.5%	-0.4%	תל גוב-צמודות
	1.3%	-0.7%	-0.5%	תל גוב-שקלי
	6.3%	1.9%	0.8%	קונצרניות צמודות מדד
	5.3%	1.1%	0.3%	תל בונד-שקלי
Q1 2024 לעומת 2023	שנת 2023	Q1 2024	3/2024	מחזור יומי (מיליוני שקלים)*
7%	1,998	2,138	2,645	מניות והמירים**
18%	2,911	3,439	3,418	איגרות חוב ממשלתיות
14%	1,016	1,159	1,201	איגרות חוב לא-ממשלתיות**
38%	1,397	1,926	2,137	מילווה קצר מועד
-17%	61	51	52	אופציות חודשיות על מדד ת"א-35 (אלפי אופציות)
6%	47	50	47	אופציות שבועיות על מדד ת"א-35 (אלפי אופציות)
-16%	36	29	30	אופציות דולריות (אלפי אופציות)
	שנת 2023	Q1 2024	3/2024	גיוס הון (מיליארדי שקלים)
	8.5	2.5	1.4	מניות והמירים בת"א (כולל מימושים)
	1.6	0.6	0.4	מניות והמירים בחו"ל
	0.15	0.15	-	מזה: ע"י חברות חדשות
	חברה אחת	2 חברות	-	מספר מנפיקות חדשות
	2 חברות	-	-	הכנסת פעילות חדשה לחברות
	2 חברות	-	-	חברות חדשות – רישום כפול
	2 חברות	חברה אחת	-	חברות חדשות – פיצול מחברה נסחרת
	86.7	51.9	15.1	איגרות חוב ממשלתיות בת"א (ברוטו)
	34.1	28.7	28.7	איגרות חוב ממשלתיות בחו"ל
	78.8	21.6	3.0	איגרות חוב חברות לציבור
	28.5	3.6	0.3	מזה: סקטור פיננסי
	50.3	18.0	2.7	סקטור ריאלי
	9.4	0.2	0.2	איגרות חוב חברות TASE UP
	11.9	-	-	איגרות חוב מובנות
Q1 2024 לעומת 2023	שנת 2023	Q1 2024	3/2024	מחזור יומי בקרנות סל (מיליוני שקלים)
33%	400	531	695	קרנות סל בשוק המניות
-8%	114	105	104	קרנות סל בשוק איגרות החוב
	31.12.2023	31.3.2024		קרנות סל וחוץ
	518	522		מספר קרנות
	131.6	147.6		שווי קרנות (מיליארדי שקלים)
	שנת 2023	Q1 2024	3/2024	קרנות סל – רכישות/מכירות (מיליוני שקלים)
	4,397	-849	-1,078	קרנות סל על מדדי מניות בת"א
	10,877	4,647	934	קרנות סל על מדדי מניות בחו"ל
	574	713	352	קרנות סל על מדדי אג"ח חברות בת"א
	-587	-42	55	קרנות סל על מדדי אג"ח ממשלתי בת"א
	821	-87	-	קרנות סל על מדדי אג"ח בחו"ל וסחורות

* כולל עסקאות מחוץ לבורסה. ** כולל קרנות סל וקרנות חוץ.